

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

4. září 2025*

„Řízení o předběžné otázce – Naléhavé řízení o předběžné otázce – Přistěhovalecká politika – Navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí v členském státě – Směrnice 2008/115/ES – Výkon pravomocného rozhodnutí o navracení – Článek 5 – Zásada nenavracení – Nejvlastnější zájem dítěte – Rodinný život – Článek 15 – Zajištění za účelem vyhoštění – Přezkum dodržení podmínek zákonnosti – Povinnost vnitrostátního soudu přezkoumat dodržování zásady nenavracení a dalších zájmů uvedených v článku 5 směrnice 2008/115 – Přezkum z moci úřední – Články 6 a 7, čl. 19 odst. 2, čl. 24 odst. 2 a článek 47 Listiny základních práv Evropské unie“

Ve věci C-313/25 PPU [Adrar]ⁱ,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím rechtbank Den Haag, zittingsplaats Roermond (soud v Haagu, zasedající v Roermondu, Nizozemsko) ze dne 6. května 2025, došlým Soudnímu dvoru dne 6. května 2025, v řízení

GB

proti

Minister van Asiel en Migratie,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení: K. Jürimäe (zpravodajka), předsedkyně senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce druhého senátu, M. Gavalec, Z. Csehi a F. Schalin, soudci,

generální advokát: D. Spielmann,

za soudní kancelář: A. Lamote, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 1. července 2025,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za GB: N. den Ouden a A. Hol, advocaten,

* Jednací jazyk: nizozemština.

ⁱ Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádné ze zúčastněných stran.

– za nizozemskou vládu: M. H. S. Gijzen a J. Langer, jako zmocněnci,
– za Evropskou komisi: A. Baeckelmans, A. Katsimerou a F. van Schaik, jako zmocněnkyně,
po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 1. srpna 2025,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 5, čl. 13 odst. 1 a 2, jakož i článku 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. 2008, L 348, s. 98) ve spojení s články 6 a 7, čl. 19 odst. 2, čl. 24 odst. 2, jakož i článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi GB, alžírským státním příslušníkem, a Minister van Asiel en Migratie (ministr pro azyl a migraci, Nizozemsko) (dále jen „ministr“) ve věci rozhodnutí posledně uvedeného zajistit GB za účelem jeho vyhoštění do Alžírsko.

Právní rámec

Mezinárodní právo

- 3 Článek 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, podepsané v Ženevě dne 28. července 1951 [*Recueil des traités des Nations unies*, sv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)] ve znění Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků, který byl uzavřen v New Yorku dne 31. ledna 1967, zní:

„1. Žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoli způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice zemí, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení.

2. Výhody tohoto ustanovení však nemohou být požadovány uprchlíkem, který z vážných důvodů může být považován za nebezpečného v zemi, ve které se nachází, nebo který poté, co byl usvědčen konečným odsouzením za zvláště závažný trestný čin, představuje nebezpečí pro společnost této země.“

Unijní právo

- 4 Body 2, 4, 8, 16, 22 a 24 odůvodnění směrnice 2008/115 uvádějí:

„(2) Evropská rada na zasedání v Bruselu ve dnech 4. a 5. listopadu 2004 vyzvala k vypracování účinné politiky pro vyhošťování a dobrovolný návrat založené na společných normách pro navracení osob humánním způsobem a při plném respektování jejich lidských práv a důstojnosti.

[...]

- (4) Je třeba stanovit jasná, průhledná a spravedlivá pravidla pro účinnou návratovou politiku jakožto nezbytnou složku dobře řízené migrační politiky.

[...]

- (8) Uznává se, že členské státy mají právo navracet neoprávněně pobývajících státní příslušníky třetích zemí, pokud jsou zavedeny spravedlivé a účinné azylové systémy, jež plně respektují zásadu nenavracení.

[...]

- (16) Využití zajištění za účelem vyhoštění by mělo být omezeno a mělo by podléhat zásadě proporcionality, pokud jde o použité prostředky a sledované cíle. Zajištění je odůvodněné pouze pro přípravu navrácení či pro výkon vyhoštění a pouze v případě, že by uplatnění mírnějších donucovacích opatření nebylo dostatečně účinné.

[...]

- (22) V souladu s [mezinárodní úmluvou o právech dítěte, přijatou Valným shromážděním OSN dne 20. listopadu 1989] by při provádění této směrnice členské státy měly v první řadě zvážit ‚[nejvlastnější] zájem dítěte‘. V souladu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod [, podepsanou v Římě dne 4. listopadu 1950,] by členské státy měly při provádění této směrnice zohlednit zejména respektování práva na rodinný život.

[...]

- (24) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznané zejména [Listinou].“

5 Článek 3 této směrnice, nadepsaný „Definice“, v bodech 4 a 5 stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

- 4) ‚rozhodnutím o navrácení‘ správní nebo soudní rozhodnutí nebo akt, kterým se rozhoduje nebo prohlašuje, že pobyt státního příslušníka třetí země je neoprávněný, a kterým se ukládá nebo prohlašuje povinnost návratu;

- 5) ‚vyhoštěním‘ výkon povinnosti návratu, totiž fyzické dopravení osoby mimo území dotyčného členského státu.“

6 Článek 5 uvedené směrnice, nadepsaný „Nenavracení, nejvlastnější zájem dítěte, rodinný život a zdravotní stav“, stanoví:

„Při provádění této směrnice členské státy náležitě zohlední

a) nejvlastnější zájem dítěte,

b) rodinný život a

c) zdravotní stav dotčeného státního příslušníka třetí země

a dodržují zásadu nenavracení.“

7 Článek 9 téže směrnice, nadepsaný „Odklad vyhoštění“, v odstavci 1 písm. a) stanoví:

„Členské státy vyhoštění odloží,

a) pokud by jím byla porušena zásada nenavracení [...]“

8 Článek 12 směrnice 2008/115, nadepsaný „Forma“, v odstavci 1 prvním pododstavci stanoví:

„Rozhodnutí o navrácení, a pokud jsou vydávána, rozhodnutí o zákazu vstupu a rozhodnutí o vyhoštění se vydávají v písemné podobě a uvádějí se v nich věcné i právní důvody a informace o dostupných prostředcích právní nápravy.“

9 Článek 13 uvedené směrnice, nadepsaný „Prostředky právní nápravy“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. Dotčený státní příslušník třetí země musí mít možnost využít účinný prostředek právní nápravy ve formě odvolání proti rozhodnutí týkajícímu se navrácení uvedenému v čl. 12 odst. 1 nebo návrhu na jeho přezkum příslušným soudním nebo správním orgánem nebo příslušným subjektem, jehož členové jsou nestranní a jejichž nezávislost je zaručena.

2. Orgán nebo subjekt uvedený v odstavci 1 musí mít pravomoc přezkoumávat rozhodnutí týkající se navrácení a uvedená v čl. 12 odst. 1, včetně možnosti dočasně pozastavit jejich výkon, jestliže nelze dočasné pozastavení uplatnit již podle vnitrostátních právních předpisů.“

10 Článek 15 uvedené směrnice, nadepsaný „Zajištění“, zní takto:

„1. Nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření, mohou členské státy zajistit pouze státního příslušníka třetí země, o jehož navrácení probíhá řízení, za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění, zejména v případě, že

a) hrozí nebezpečí skrývání se nebo

b) dotčený státní příslušník třetí země se vyhýbá přípravě návratu či uskutečňování vyhoštění nebo je jinak ztěžuje.

Jakékoli zajištění musí trvat co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění.

2. Zajištění nařizují správní nebo soudní orgány.

Zajištění se nařizuje písemně s uvedením věcných a právních důvodů.

Pokud zajištění nařídily správní orgány, členské státy

a) buď zajistí rychlý soudní přezkum zákonnosti zajištění, o kterém se rozhodne co nejdříve po začátku zajištění;

- b) nebo dotčenému státnímu příslušníkovi třetí země zaručí právo zahájit rychlé soudní řízení ve věci přezkumu zákonnosti zajištění, ve kterém bude rozhodnuto co nejdříve po zahájení řízení. V takovém případě členské státy bezodkladně uvědomí dotčeného státního příslušníka třetí země o možnosti zahájit takové řízení.

Pokud je zajištění nezákonné, musí být dotčený státní příslušník třetí země okamžitě propuštěn.

3. V každém případě je zajištění přezkoumáváno v přiměřených časových odstupech na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země nebo z moci úřední. V případě dlouhodobého zajištění podléhá tento přezkum soudnímu dohledu.

4. Ukáže-li se, že reálný předpoklad pro vyhoštění přestal z právních nebo jiných důvodů existovat nebo že přestaly existovat podmínky uvedené v odstavci 1, ztrácí zajištění odůvodnění a dotčená osoba musí být bezodkladně propuštěna.

5. Zajištění trvá, dokud trvají podmínky uvedené v odstavci 1 a dokud to je nezbytné pro zajištění úspěšného vyhoštění. Každý členský stát stanoví omezenou dobu trvání zajištění, jež nesmí přesáhnout dobu šesti měsíců.

6. Členské státy nesmějí prodloužit dobu uvedenou v odstavci 5, s výjimkou prodloužení o omezenou dobu nepřesahující dalších dvanáct měsíců v souladu s vnitrostátním právem v případech, kdy je pravděpodobné, že doba potřebná pro úkony směřující k vyhoštění budou [bude] přes jejich řádné úsilí delší z důvodu

a) nedostatečné spolupráce dotčeného státního příslušníka třetí země nebo

b) zpoždění při získávání nezbytných dokladů ze třetích zemí.“

Nizozemské právo

- 11 Článek 59 odst. 1 písm. a) wet tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet (zákon o celkové revizi zákona o cizincích) ze dne 23. listopadu 2000 (Stb. 2000, č. 495), ve znění použitelném na spor v původním řízení, stanoví:

„Vyžaduje-li to zájem veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti, může [ministr] zajistit neoprávněně pobývajícího cizího státního příslušníka za účelem jeho vyhoštění.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 12 Dne 11. září 2024 podal GB, alžírský státní příslušník, žádost o mezinárodní ochranu v Nizozemsku. Ke slyšení o důvodech této žádosti se nedostavil.
- 13 Rozhodnutím ze dne 7. října 2024 tedy ministr uvedenou žádost zamítl bez meritorního přezkumu. Toto rozhodnutí platí i pro rozhodnutí o navrácení (dále jen „rozhodnutí o navrácení“). Vzhledem k tomu, že GB nepodal opravný prostředek, nabylo toto rozhodnutí právní moci.

- 14 Dne 26. března 2025 byl GB francouzskými orgány přemístěn do Nizozemska na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31).
- 15 Téhož dne podal GB v Nizozemsku následnou žádost o mezinárodní ochranu, která měla za následek odklad výkonu rozhodnutí o navrácení. Poté, co ministr vyslechl GB ohledně důvodů této žádosti, informoval ho dne 7. dubna 2025 o svém záměru zamítnout uvedenou žádost jako zjevně neopodstatněnou. Dne 9. dubna 2025 vzal GB tutéž žádost zpět. Pozastavení výkonu rozhodnutí o navrácení tedy skončilo *ex lege*.
- 16 Dne 10. dubna 2025 ministr zajistil GB na základě článku 15 směrnice 2008/115 za účelem přípravy jeho navrácení nebo výkonu jeho vyhoštění do Alžírsko na základě výkonu rozhodnutí o navrácení. Před zajištěním GB prohlásil, že se obává, že bude v případě návratu do Alžírsko podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu a že je otcem dítěte narozeného ve Francii dne 18. září 2024, o které se chce starat, i když již nemá žádný vztah s matkou tohoto dítěte, alžírskou státní příslušnicí, která je držitelkou povolení k pobytu ve Francii.
- 17 Dne 16. dubna 2025 podal GB proti svému zajištění žalobu k rechtbank Den Haag, zittingsplaats Roermond (soud v Haagu, zasedající v Roermondu, Nizozemsko), který je předkládajícím soudem.
- 18 Tento soud si klade otázku, zda podle unijního práva musí při přezkumu dodržení podmínek zákonnosti zajištění posoudit, zda zásada nenavrácení a další zájmy uvedené v článku 5 směrnice 2008/115, zejména rodinný život a nejvlastnější zájem dítěte, brání vyhoštění GB do Alžírsko v rámci výkonu rozhodnutí o navrácení. Podle nizozemského práva totiž není k takovému posouzení oprávněn.
- 19 Uvedený soud má přitom v první řadě za to, že je jediným soudním orgánem, který může posoudit, zda je vyhoštění GB do Alžírsko slučitelné se zásadou nenavrácení a s dalšími zájmy uvedenými v článku 5 směrnice 2008/115.
- 20 V žádném okamžiku řízení totiž nebylo posouzeno, zda tato zásada a tyto zájmy brání vyhoštění GB.
- 21 Takové posouzení nejprve nebylo provedeno při přijetí rozhodnutí o navrácení, jelikož se GB nedostavil ke slyšení ohledně posouzení důvodů žádosti o mezinárodní ochranu. Vzhledem k tomu, že GB nepodal proti tomuto rozhodnutí opravný prostředek, toto rozhodnutí nabylo právní moci bez jakéhokoli přezkumu zásady nenavrácení a dalších zájmů uvedených v článku 5 směrnice 2008/115.
- 22 Dále takové posouzení nebylo provedeno ani při zajištění GB za účelem jeho vyhoštění, i když se dotýčný v podstatě dovolával významné změny okolností, když poukázal jednak na riziko zacházení zakázaného článkem 4 Listiny v případě návratu do Alžírsko a jednak na narození svého dítěte ve Francii, o které se údajně chce starat.
- 23 Konečně posouzení zásady nenavrácení a dalších zájmů uvedených v článku 5 směrnice 2008/115 nelze provést ani v pozdější fázi řízení. Ve vnitrostátní právní praxi totiž výkon rozhodnutí o navrácení nevyžaduje přijetí nového aktu, ať už správního nebo soudního, v jehož rámci by takové posouzení mohlo být provedeno. Nizozemská právní úprava dále nestanoví samostatný

opravný prostředek proti výkonu rozhodnutí o navrácení. GB by mohl podat stížnost proti zamýšlenému a plánovanému vyhoštění až poté, co by mu bylo oznámeno datum a čas tohoto vyhoštění. Tato stížnost se však může týkat pouze podmínek výkonu rozhodnutí o navrácení a nevede k posouzení zásady nenavrácení nebo dalších zájmů uvedených v článku 5 směrnice 2008/115.

- 24 V druhé řadě má předkládající soud za to, že mu unijní právo ukládá povinnost provést aktualizované posouzení zásady nenavrácení a dalších zájmů uvedených v článku 5 směrnice 2008/115, aby byla GB zaručena účinná soudní ochrana, právo na svobodu, jakož i dodržování této zásady a těchto zájmů.
- 25 V tomto ohledu uvedený soud zaprvé zdůrazňuje, že článek 5 této směrnice ukládá příslušnému vnitrostátnímu orgánu povinnost dodržovat ve všech fázích řízení o navrácení zásadu nenavrácení. Zajištění státního příslušníka třetí země za účelem jeho vyhoštění přitom představuje uplatnění uvedené směrnice, a tedy představuje takovou fázi.
- 26 Zadruhé unijní normotvůrce v čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice 2008/115 stanovil, že vyhoštění musí být odloženo, je-li v rozporu se zásadou nenavrácení. Dřívější rozhodnutí o navrácení a odklad vyhoštění tak mohou existovat souběžně, takže existence rozhodnutí o navrácení, byť pravomocného, by neměla bránit přezkumu slučitelnosti vyhoštění při výkonu tohoto rozhodnutí se zásadou nenavrácení. Zákaz navrácení má ostatně absolutní povahu.
- 27 Naproti tomu základní práva zakotvená v článku 7 a čl. 24 odst. 2 Listiny nejsou absolutními právy. Z judikatury Soudního dvora však vyplývá, že tato práva mohou rovněž bránit přijetí rozhodnutí o navrácení. Obdobně by podle názoru předkládajícího soudu mohla bránit vyhoštění státního příslušníka třetí země v rámci výkonu takového rozhodnutí.
- 28 Zatřetí právo dotyčného státního příslušníka třetí země na účinnou právní ochranu rovněž vyžaduje, aby soud, který má přezkoumat dodržení podmínek zákonnosti zajištění za účelem vyhoštění, mohl v rámci výkonu rozhodnutí o navrácení ověřit, zda vyhoštění brání zásada nenavrácení a další zájmy uvedené v článku 5 směrnice 2008/115.
- 29 Začtvrté zajištění za účelem vyhoštění by přitom nebylo odůvodněné a neodpovídalo by již svému účelu, pokud by k vyhoštění nemohlo dojít z důvodu zásady nenavrácení nebo dalších zájmů uvedených v článku 5 této směrnice. V takovém případě by v souladu s článkem 15 odst. 4 uvedené směrnice musela být dotčená osoba okamžitě propuštěna. Před zajištěním dotyčného státního příslušníka třetí země za účelem jeho vyhoštění je tudíž třeba ověřit, zda je vyhoštění přípustné.
- 30 Za těchto podmínek se rechtbank Den Haag, zittingsplaats Roermond (soud v Haagu, zasedající v Roermondu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být článek 5, čl. 13 odst. 1 a 2, jakož i článek 15 směrnice 2008/115 ve spojení s článkem 6, čl. 19 odst. 2 a článkem 47 [Listiny] vykládány v tom smyslu, že soudní orgán je při zkoumání, zda byly dodrženy podmínky zákonnosti zajištění státního příslušníka třetí země vyplývající z unijního práva, povinen se ujistit, a to popřípadě i bez návrhu, že výkonu dříve vydaného rozhodnutí o navrácení, za účelem jehož výkonu byl státní příslušník třetí země zajištěn, nebrání zásada nenavrácení?

- 2) Musí být článek 5, čl. 13 odst. 1 a 2, jakož i článek 15 směrnice 2008/115 ve spojení s [články 6 a 7], čl. 24 odst. 2 a článkem 47 [Listiny] vykládány v tom smyslu, že soudní orgán je při zkoumání, zda byly dodrženy podmínky zákonnosti zajištění státního příslušníka třetí země vyplývající z unijního práva, povinen se ujistit, a to popřípadě i bez návrhu, že výkonu dříve vydaného rozhodnutí o navrácení, za účelem jehož výkonu byl státní příslušník třetí země zajištěn, nebrání zájmy uvedené v článku 5 směrnice 2008/115?“

K žádosti o použití naléhavého řízení o předběžné otázce

- 31 Předkládající soud požádal, aby byla věc projednána v naléhavém řízení o předběžné otázce podle článku 23a statutu Soudního dvora Evropské unie a článku 107 jednacího řádu Soudního dvora.
- 32 Z těchto ustanovení vyplývá, že použití tohoto řízení podléhá dvěma kumulativním podmínkám. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce musí vznášet otázky výkladu týkající se prostoru svobody, bezpečnosti a práva, který je předmětem hlavy V třetí části Smlouvy o FEU. Kromě toho se okolnosti sporu v původním řízení, jak jsou popsány předkládajícím soudem, musí vyznačovat existencí naléhavé situace.
- 33 Pokud jde o první podmínku, je třeba uvést, že projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice 2008/115, což jsou ustanovení spadající do hlavy V části třetí Smlouvy o FEU, týkající se prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Tato žádost tedy může být projednána v naléhavém řízení o předběžné otázce.
- 34 Pokud jde o druhou podmínku týkající se naléhavosti, je třeba připomenout, že podle judikatury Soudního dvora je tato podmínka splněna zejména tehdy, když je osoba dotčená ve věci v původním řízení v současné době zbavena osobní svobody a její ponechání v zařízení pro zajištění závisí na řešení sporu v původním řízení, přičemž je nutné upřesnit, že situaci dotčené osoby je zapotřebí posuzovat ke dni zkoumání žádosti o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení (rozsudky ze dne 4. října 2024, Bouskoura, C-387/24 PPU, EU:C:2024:868, bod 33 a citovaná judikatura, a ze dne 19. června 2025, Kamekris, C-219/25 PPU, EU:C:2025:456, bod 26 a citovaná judikatura).
- 35 V projednávané věci zaprvé z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že GB byl dne 10. dubna 2025 zajištěn za účelem vyhoštění do Alžírsko, takže je v současné době zbaven osobní svobody.
- 36 Zadruhé je cílem otázek položených předkládajícím soudem určit, zda mu unijní právo ukládá povinnost posoudit v rámci podmínek zákonnosti zajištění, zda zásada nenavrácení a další zájmy uvedené v článku 5 směrnice 2008/115 brání vyhoštění GB do Alžírsko, v kterémžto případě by měl ukončit jeho zajištění.
- 37 Za těchto okolností se druhý senát Soudního dvora na návrh soudkyně zpravodajky a po vyslechnutí generálního advokáta rozhodl dne 21. května 2025 vyhovět žádosti předkládajícího soudu o projednání této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení o předběžné otázce.

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

- 38 Podle ustálené judikatury je postup zavedený článkem 267 SFEU nástrojem spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy, díky němuž Soudní dvůr poskytuje vnitrostátním soudům výklad unijního práva, jenž je pro ně nezbytný k vyřešení sporu, který mají rozhodnout [viz usnesení ze dne 26. ledna 1990, Falciola, C-286/88, EU:C:1990:33, bod 7, a rozsudek ze dne 15. dubna 2021, État belge (Skutečnosti, které nastaly po přijetí rozhodnutí o přemístění), C-194/19, EU:C:2021:270, bod 21].
- 39 Podle ustálené judikatury též platí, že v rámci uvedeného postupu spolupráce přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen (viz rozsudek ze dne 17. července 1997, Krüger, C-334/95, EU:C:1997:378, body 22 a 23). Z pohledu této logiky je na Soudním dvoru, aby případně přeformuloval otázku, která je mu položena (viz rozsudky ze dne 28. listopadu 2000, Roquette Frères, C-88/99, EU:C:2000:652, bod 18, a ze dne 3. června 2025, Kinsa, C-460/23, EU:C:2025:392, bod 34).
- 40 Podstatou otázek předkládajícího soudu je získat výklad článku 5, čl. 13 odst. 1 a 2, jakož i článku 15 směrnice 2008/115 ve spojení s několika ustanoveními Listiny.
- 41 Článek 13 odst. 1 a 2 směrnice 2008/115 mimo jiné stanoví, že dotčený státní příslušník třetí země musí mít možnost využít účinný prostředek právní nápravy ve formě odvolání proti rozhodnutí týkajícímu se navrácení uvedenému v čl. 12 odst. 1 této směrnice, a sice rozhodnutí o navrácení a případně rozhodnutí o zákazu vstupu a rozhodnutí o vyhoštění.
- 42 V projednávané věci však z vysvětlení poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že se spor v původním řízení netýká legality rozhodnutí o navrácení nebo jiného rozhodnutí týkajícího se navrácení ve smyslu čl. 13 odst. 1 a 2 směrnice 2008/115, ale zákonnosti zajištění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země za účelem jeho vyhoštění v rámci výkonu pravomocného rozhodnutí o navrácení.
- 43 Pokud jde přitom o zajištění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země na základě čl. 15 odst. 1 a 2 směrnice 2008/115, jsou společné normy Evropské unie v oblasti soudní ochrany obsaženy v tomto čl. 15 odst. 2 třetím pododstavci [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Přezkum zajištění z moci úřední), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, bod 82].
- 44 Článek 13 odst. 1 a 2 směrnice 2008/115 tudíž není relevantní pro řešení sporu v původním řízení, takže není nutné provést jeho výklad.

K první otázce

- 45 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být články 5 a 15 směrnice 2008/115 ve spojení s článkem 6, čl. 19 odst. 2 a článkem 47 Listiny vykládány v tom smyslu, že vnitrostátní soud, který má přezkoumat zákonnost zajištění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka

třetí země za účelem jeho vyhoštění v rámci výkonu pravomocného rozhodnutí o navrácení, je povinen zkoumat, a to popřípadě z moci úřední, zda zásada nenavrácení nebrání tomuto vyhoštění.

- 46 Úvodem je třeba uvést, že hlavním cílem směrnice 2008/115 je – jak vyplývá z bodů 2 a 4 odůvodnění této směrnice – vypracování účinné politiky pro vyhošťování a dobrovolný návrat při plném respektování základních práv a důstojnosti dotyčných osob [rozsudky ze dne 19. června 2018, Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, bod 48; ze dne 22. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhoštění – Konopí pro léčebné použití), C-69/21, EU:C:2022:913, bod 88, a ze dne 17. října 2024, Ararat, C-156/23, EU:C:2024:892, bod 30].
- 47 Z toho vyplývá, že členské státy jsou při uplatňování směrnice 2008/115, včetně případů, kdy přijímají opatření k zajištění za účelem přípravy vyhoštění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země, povinny respektovat základní práva, která jsou tomuto státnímu příslušníkovi přiznána Listinou [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhoštění – Konopí pro léčebné použití), C-69/21, EU:C:2022:913, bod 89].
- 48 S ohledem na tyto úvodní poznámky je třeba v první řadě zdůraznit, že každé zajištění státního příslušníka třetí země na základě směrnice 2008/115 v rámci řízení o navrácení v důsledku neoprávněného pobytu představuje závažný zásah do práva dotyčné osoby na svobodu zakotveného v článku 6 Listiny [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Přezkum zajištění z moci úřední), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, bod 72 a citovaná judikatura].
- 49 Zjištění totiž spočívá v uzavření osoby na určitém místě tím, že jí ukládá, aby se trvale zdržovala v omezeném a uzavřeném prostoru, odděluje ji od zbytku obyvatelstva a zbavuje ji svobody pohybu [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Přezkum zajištění z moci úřední), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, bod 73 a citovaná judikatura].
- 50 Účelem zajišťovacích opatření ve smyslu směrnice 2008/115 přitom není stíhání nebo trestání trestných činů, ale dosažení cílů sledovaných touto směrnicí v oblasti navrácení [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Přezkum zajištění z moci úřední), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, bod 74]. Je-li tedy zajištění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země nařízeno za účelem vyhoštění, má pouze zajistit účinnost řízení o navrácení a nemá žádný sankční účel (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. března 2022, Landkreis Gifhorn, C-519/20, EU:C:2022:178, bod 38).
- 51 S ohledem na závažnost tohoto zásahu do práva na svobodu, které je zakotveno v článku 6 Listiny, a s ohledem na význam tohoto práva je pravomoc zajistit státní příslušníky třetích zemí, která je přiznána příslušným vnitrostátním orgánům, striktně omezena. Zajištění proto může být nařízeno nebo prodlouženo pouze v souladu s obecnými a abstraktními pravidly, která stanoví podmínky a způsoby zajištění [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 10. března 2022, Landkreis Gifhorn, C-519/20, EU:C:2022:178, bod 62, a ze dne 8. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Přezkum zajištění z moci úřední), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, bod 75].

- 52 Obecná a abstraktní pravidla, která jako společné normy Unie stanoví podmínky zákonnosti zajištění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země s ohledem na směrnici 2008/115, to i z hlediska článku 6 Listiny, jsou obsažena v článku 15 této směrnice [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Přezkum zajištění z moci úřední), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, body 76 a 77].
- 53 Článek 15 odst. 1 uvedené směrnice stanoví, že nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření, mohou členské státy zajistit pouze státního příslušníka třetí země, o jehož navrácení probíhá řízení, za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění, zejména v případě, že hrozí nebezpečí útěku nebo dotčený státní příslušník třetí země se vyhýbá přípravě návratu či uskutečňování vyhoštění nebo je jinak ztěžuje. Jakékoli zajištění musí trvat co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění.
- 54 Pokud se ukáže, že podmínky zákonnosti zajištění stanovené v článku 15 směrnice 2008/115 nebyly nebo již nejsou splněny, dotyčná osoba musí být – jak ostatně výslovně uvádí unijní normotvůrce v čl. 15 odst. 2 čtvrtém pododstavci a odst. 4 této směrnice – okamžitě propuštěna [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. listopadu 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Přezkum zajištění z moci úřední), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, bod 79, a ze dne 4. října 2024, Bouskoura, C-387/24 PPU, EU:C:2024:868, bod 44].
- 55 Zprvč čl. 15 odst. 2 čtvrtý pododstavec směrnice 2008/115 stanoví, že pokud je zajištění nezákonné, musí být dotčený státní příslušník třetí země okamžitě propuštěn. Zadruhé totéž platí v souladu s čl. 15 odst. 4 této směrnice, ukáže-li se, že reálný předpoklad pro vyhoštění přestal z právních nebo jiných důvodů existovat nebo že přestaly existovat podmínky uvedené v čl. 15 odst. 1 uvedené směrnice.
- 56 Aby bylo možné mít za to, že přetrvává „reálný předpoklad pro vyhoštění“ ve smyslu čl. 15 odst. 4 směrnice 2008/115, je třeba, aby v okamžiku přezkumu zákonnosti zajištění existoval reálný předpoklad, že vyhoštění může být úspěšně provedeno s ohledem na lhůty stanovené v čl. 15 odst. 5 a 6 této směrnice (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 30. listopadu 2009, Kadzoev, C-357/09 PPU, EU:C:2009:741, bod 65, a ze dne 5. června 2014, Mahdi, C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320, bod 60) a aniž by tomu bránily „právní důvody“ ve smyslu tohoto ustanovení.
- 57 Příslušný vnitrostátní orgán tudíž musí v rámci podmínek zákonnosti zajištění stanovených v článku 15 směrnice 2008/115 zejména ověřit, zda existuje reálný předpoklad pro vyhoštění dotčeného neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země, nebo zda takové právní důvody brání jeho vyhoštění.
- 58 V tomto ohledu není pojem „právní důvody“ ve směrnici 2008/115 definován. Vzhledem k jeho obvyklému významu je třeba mít za to, že se vztahuje na jakékoli právní pravidlo, které musí členské státy dodržovat při vyhoštění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země.
- 59 Tak je tomu, jak se ostatně shodují všichni účastníci řízení a zúčastnění, kteří předložili vyjádření v projednávané věci, v případě článku 5 směrnice 2008/115, který představuje obecné pravidlo závazné pro členské státy, jakmile tuto směrnici provedou.
- 60 Článek 5 směrnice 2008/115 zejména ukládá příslušnému vnitrostátnímu orgánu povinnost, aby ve všech fázích řízení o navrácení dodržoval zásadu nenavracení, zaručenou jakožto základní právo v článku 18 Listiny ve spojení s článkem 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků ve

znění Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků, jakož i v čl. 19 odst. 2 Listiny [rozsudky ze dne 22. listopadu 2022, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhoštění – Konopí pro léčebné použití)*, C-69/21, EU:C:2022:913, bod 55, a ze dne 17. října 2024, *Ararat*, C-156/23, EU:C:2024:892, bod 35].

- 61 Podle ustálené judikatury článek 19 odst. 2 Listiny ve spojení s jejím článkem 4 absolutně zakazuje, bez ohledu na chování dotyčné osoby, vystěhování, vyhoštění nebo vydání do státu, ve kterém této osobě hrozí vážné nebezpečí, že by mohla být vystavena trestu smrti, mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. Členské státy tudíž nemohou cizince vystěhovat, vyhostit nebo vydat, pokud existují závažné a prokazatelné důvody se domnívat, že bude v zemi určení vystaven skutečnému nebezpečí zacházení zakázaného těmito dvěma ustanoveními Listiny (rozsudek ze dne 17. října 2024, *Ararat*, C-156/23, EU:C:2024:892, bod 36 a citovaná judikatura).
- 62 Pokud tedy existují závažné a prokazatelné důvody se domnívat, že neoprávněně pobývajícímú státnímu příslušníkovi třetí země hrozí v zemi určení skutečné nebezpečí, že bude vystaven zacházení zakázanému uvedenými ustanoveními Listiny, nemůže být tento státní příslušník po dobu, po kterou takové nebezpečí existuje, vyhoštěn, jak to ostatně výslovně stanoví čl. 9 odst. 1 písm. a) směrnice 2008/115 [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. listopadu 2022, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhoštění – Konopí pro léčebné použití)*, C-69/21, EU:C:2022:913, body 58 a 59].
- 63 To platí i v případě, že vůči dotyčnému státnímu příslušníkovi třetí země bylo vydáno rozhodnutí o navrácení, které nenapadl, a které se tak stalo pravomocným.
- 64 Příslušný vnitrostátní orgán totiž musí zohlednit zásadu nenavrácení ve všech fázích řízení, a to od okamžiku přijetí rozhodnutí o navrácení až do okamžiku soudního přezkumu výkonu tohoto rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. října 2024, *Ararat*, C-156/23, EU:C:2024:892, bod 46), a to bez ohledu na chování dotčeného státního příslušníka třetí země, a zejména na to, zda napadl uvedené rozhodnutí, jak vyplývá z bodu 61 tohoto rozsudku.
- 65 Kromě toho jsou členské státy povinny umožnit takovému státnímu příslušníkovi dovolávat se jakékoli změny okolností, k níž došlo po přijetí rozhodnutí o navrácení, která by mohla mít významný dopad na posouzení jeho situace zejména s ohledem na článek 5 směrnice 2008/115 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. října 2024, *Ararat*, C-156/23, EU:C:2024:892, bod 37 a citovaná judikatura).
- 66 Z toho vyplývá, že má-li příslušný vnitrostátní orgán nařídít, přezkoumat nebo prodloužit opatření spočívající v zajištění neoprávněně pobývajícímú státního příslušníka třetí země za účelem vyhoštění, musí ověřit, že zásada nenavrácení nebrání jeho vyhoštění.
- 67 Pokud jde v druhé řadě o právo státních příslušníků třetích zemí, kteří byli zajištěni, na účinnou soudní ochranu, z ustálené judikatury vyplývá, že na základě článku 47 Listiny musí členské státy zajistit účinnou soudní ochranu individuálních práv odvozených z unijního právního řádu [rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Přezkum zajištění z moci úřední)*, C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, bod 81].
- 68 Toto právo je, pokud jde o zajištění neoprávněně pobývajícímú státního příslušníka třetí země podle směrnice 2008/115, konkretizováno v čl. 15 odst. 2 třetím pododstavci této směrnice, podle kterého platí, že pokud zajištění nařídil správní orgán, musí být zajištěn rychlý soudní přezkum

zákonnosti tohoto zajištění buď z moci úřední, nebo na žádost dotyčné osoby [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Přezkum zajištění z moci úřední), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, body 82 a 83].

- 69 Navíc čl. 15 odst. 3 směrnice 2008/115 – který v případě trvání zajištění ukládá pravidelný přezkum „v přiměřených časových odstupech“ za účelem ověření, zda podmínky zákonnosti zajištění jsou i nadále splněny – vyžaduje, aby toto přezkoumávání bylo předmětem soudního přezkumu v případě dlouhodobého zajištění.
- 70 Unijní normotvůrce tak zavedl společné procesní normy, jejichž cílem je zajistit, aby v každém členském státě existoval režim, který příslušnému soudnímu orgánu umožňuje propustit, případně po přezkumu z moci úřední, dotyčnou osobu, jakmile se ukáže, že její zajištění není nebo již není zákonné [rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Přezkum zajištění z moci úřední), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, bod 86].
- 71 Aby takový režim ochrany účinným způsobem zajišťoval dodržení striktních podmínek, které musí splňovat zákonnost opatření spočívajícího v zajištění podle směrnice 2008/115, musí být příslušný soudní orgán schopen rozhodnout o každé relevantní skutkové a právní okolnosti za účelem ověření této zákonnosti. Za tímto účelem musí mít možnost zohlednit skutkové okolnosti a důkazy uplatněné správním orgánem, který nařídil původní zajištění. Musí mít rovněž možnost zohlednit skutečnosti, důkazy a vyjádření, které mu dotyčná osoba případně předloží. Nadto musí být schopen zjistit si jakoukoliv jinou skutečnost relevantní pro rozhodnutí v případě, že to považuje za nutné. Pravomoci, které má v rámci přezkumu, nemohou být v žádném případě omezeny pouze na skutečnosti předložené správním orgánem [rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Přezkum zajištění z moci úřední), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, bod 87 a citovaná judikatura].
- 72 S ohledem na význam práva na svobodu, na závažnost zásahu do tohoto práva, který představuje zajištění osob z jiných důvodů než stíhání nebo trestání trestných činů, a na požadavek – zdůrazněný společnými normami stanovenými unijním normotvůrcem – na vysokou úroveň soudní ochrany, která umožňuje vyhovět naléhavé potřebě propustit takovou osobu na svobodu, pokud podmínky zákonnosti zajištění nejsou nebo již nejsou splněny, musí příslušný soudní orgán přihlédnout ke všem okolnostem, zejména skutkovým, které mu byly předloženy, jak jsou doplněny nebo objasněny v rámci procesních opatření, která považuje za nezbytná přijmout na základě svého vnitrostátního práva, a na základě těchto okolností případně uplatnit nesplnění podmínky zákonnosti plynoucí z unijního práva, i když toto nesplnění nebylo uplatněno dotyčnou osobou. Touto povinností není dotčena povinnost soudního orgánu, který tak musí z moci úřední uplatnit takovou podmínku zákonnosti, vyzvat každého z účastníků řízení, aby se k této podmínce vyjádřil v souladu se zásadou kontradiktornosti [rozsudek ze dne 8. listopadu 2022, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Přezkum zajištění z moci úřední), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, bod 88].
- 73 Za těchto podmínek a s ohledem na důvody uvedené v bodech 54 až 66 tohoto rozsudku je třeba mít za to, že soudní orgán příslušný k přezkumu zajištění nebo trvání zajištění neoprávněně pobývacího státního příslušníka třetí země se musí případně i z moci úřední ujistit, že zásada nenavrácení nebrání vyhoštění tohoto státního příslušníka. V případě, že by dospěl k závěru, že tato zásada brání vyhoštění, byl by podle čl. 15 odst. 2 čtvrtého pododstavce a odst. 4 směrnice 2008/115 povinen uvedeného státního příslušníka okamžitě propustit.

- 74 Z výše uvedeného rovněž vyplývá, že vnitrostátní pravidlo nebo praxe, podle níž lze úplný přezkum dodržování zásady nenavrácení provést pouze v rámci řízení o mezinárodní ochraně, by bylo v rozporu s články 5 a 15 směrnice 2008/115 ve spojení s čl. 19 odst. 2 Listiny. Tato směrnice, včetně jejího článku 5, se totiž použije na každého neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země bez ohledu na důvody této situace (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 3. června 2021, *Westerwaldkreis*, C-546/19, EU:C:2021:432, bod 45, a ze dne 17. října 2024, *Ararat*, C-156/23, EU:C:2024:892, body 32 a 40).
- 75 Na rozdíl od stanoviska vyjádřeného nizozemskou vládou na jednání před Soudním dvorem nelze tedy od GB vyžadovat, aby podal žádost o mezinárodní ochranu, aby mu tak bylo zaručeno plné dodržení zásady nenavrácení ve smyslu článku 5 směrnice 2008/115 ve spojení s čl. 19 odst. 2 Listiny (obdobně viz rozsudek ze dne 17. října 2024, *Ararat*, C-156/23, EU:C:2024:892, bod 41).
- 76 S ohledem na výše uvedené důvody je třeba na první otázku odpovědět tak, že články 5 a 15 směrnice 2008/115 ve spojení s článkem 6, čl. 19 odst. 2 a článkem 47 Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že vnitrostátní soud, který má přezkoumat zákonnost zajištění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země za účelem jeho vyhoštění v rámci výkonu pravomocného rozhodnutí o navrácení, je povinen zkoumat, a to případně z moci úřední, zda zásada nenavrácení brání tomuto vyhoštění.

K druhé otázce

- 77 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být články 5 a 15 směrnice 2008/115 ve spojení s články 6 a 7, čl. 24 odst. 2 a článkem 47 Listiny vykládány v tom smyslu, že vnitrostátní soud, který má přezkoumat zákonnost zajištění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země za účelem jeho vyhoštění v rámci výkonu pravomocného rozhodnutí o navrácení, je povinen zkoumat, a to případně z moci úřední, zda nejvlastnější zájem dítěte a rodinný život uvedené v čl. 5 písm. a) a b) této směrnice brání tomuto vyhoštění.
- 78 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z odůvodnění odpovědi na první otázku vyplývá, že soudní orgán příslušný k přezkumu zajištění nebo trvání zajištění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země podle článku 15 směrnice 2008/115 musí uplatnit, případně i z moci úřední, nedodržení podmínek zákonnosti zajištění stanovených v tomto článku 15. V rámci těchto podmínek zákonnosti musí mimo jiné ověřit, zda existuje reálný předpoklad pro vyhoštění tohoto státního příslušníka třetí země, aniž by jeho vyhoštění bránily právní důvody.
- 79 Článek 5 směrnice 2008/115, který představuje – jak bylo připomenuto v bodě 59 tohoto rozsudku – obecné pravidlo závazné pro členské státy, jakmile tuto směrnici provedou, a spadá zejména pod „právní důvody“ ve smyslu čl. 15 odst. 4 uvedené směrnice, ukládá členským státům povinnost náležitě zohlednit nejvlastnější zájem dítěte, rodinný život a zdravotní stav dotčeného státního příslušníka třetí země. Podobně jako zásada nenavrácení musí být tyto zájmy řádně zohledněny ve všech fázích řízení o navrácení, ať již zejména v okamžiku přijetí rozhodnutí o navrácení, rozhodnutí o zákazu vstupu nebo rozhodnutí o vyhoštění [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. května 2018, *K. A. a další* (Slučování rodin v Belgii), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 104; ze dne 14. ledna 2021, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Navrácení nezletilé osoby bez doprovodu), C-441/19, EU:C:2021:9, bod 44; ze dne 22. listopadu 2022, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Vyhoštění – Konopí pro léčebné použití), C-69/21, EU:C:2022:913, bod 91, a ze dne 27. dubna 2023, *M. D.* (Zákaz vstupu do Maďarska), C-528/21, EU:C:2023:341, body 89 až 91], nebo též při zajištění za účelem vyhoštění.

- 80 Z toho vyplývá, že v rámci přezkumu podmínek zákonnosti zajištění je na příslušném soudním orgánu, aby případně z moci úřední ověřil, zda uvedené zájmy brání zajištění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země jako takovému a zda tytéž zájmy brání jeho vyhoštění v rámci výkonu pravomocného rozhodnutí o navrácení.
- 81 Tento výklad je podpořen cílem sledovaným článkem 5 směrnice 2008/115. Jak totiž potvrzují body 22 a 24 odůvodnění této směrnice, cílem tohoto článku 5 je zajistit v rámci řízení o navrácení zavedeného uvedenou směrnicí dodržování několika základních práv, včetně práva na rodinný život a základních práv dítěte zakotvených v člancích 7 a 24 Listiny. Z toho vyplývá, že s ohledem na cíl, který sleduje, nemůže být uvedený článek 5 vykládán restriktivně [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. března 2021, État belge (Navrácení rodiče nezletilého dítěte), C-112/20, EU:C:2021:197, bod 35].
- 82 Na rozdíl od ochrany před jakýmkoli nelidským a ponižujícím zacházením, která je zakotvena v článku 4 Listiny, nejsou však práva zaručená v člancích 7 a 24 Listiny absolutní, a mohou tedy být omezena za podmínek stanovených v čl. 52 odst. 1 Listiny [rozsudek ze dne 22. února 2022, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Celistvost rodiny – Již přiznaná ochrana), C-483/20, EU:C:2022:103, bod 36].
- 83 Kromě toho je třeba připomenout, že neoprávněně pobývající státní příslušník třetí země má povinnost loajální spolupráce, podle které musí co nejdříve informovat příslušný vnitrostátní orgán o veškerých relevantních změnách týkajících se jeho rodinného života [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. května 2018, K. A. a další (Sloučení rodiny v Belgii), C-82/16, EU:C:2018:308, body 103 až 105].
- 84 S ohledem na výše uvedené důvody je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že články 5 a 15 směrnice 2008/115 ve spojení s články 6 a 7, čl. 24 odst. 2 a článkem 47 Listiny musí být vykládány v tom smyslu, že vnitrostátní soud, který má přezkoumat zákonnost zajištění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země za účelem jeho vyhoštění v rámci výkonu pravomocného rozhodnutí o navrácení, je povinen zkoumat, a to případně z moci úřední, zda nejvlastnější zájem dítěte a rodinný život uvedené v čl. 5 písm. a) a b) této směrnice brání tomuto vyhoštění.

K nákladům řízení

- 85 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Články 5 a 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí ve spojení s článkem 6, čl. 19 odst. 2 a článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie**

musí být vykládány v tom smyslu, že

vnitrostátní soud, který má přezkoumat zákonnost zajištění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země za účelem jeho vyhoštění v rámci výkonu pravomocného rozhodnutí o navrácení, je povinen zkoumat, a to případně z moci úřední, zda zásada nenavrácení brání tomuto vyhoštění.

2) Články 5 a 15 směrnice 2008/115 ve spojení s články 6 a 7, čl. 24 odst. 2 a článkem 47 Listiny základních práv

musí být vykládány v tom smyslu, že

vnitrostátní soud, který má přezkoumat zákonnost zajištění neoprávněně pobývajícího státního příslušníka třetí země za účelem jeho vyhoštění v rámci výkonu pravomocného rozhodnutí o navrácení, je povinen zkoumat, a to případně z moci úřední, zda nejvlastnější zájem dítěte a rodinný život uvedené v čl. 5 písm. a) a b) této směrnice brání tomuto vyhoštění.

Podpisy